

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

N V E

Øla Kraftverk AS (SUS)
v/Anton Stigen
Stigen
2640 VINSTRA

Vår dato: 08 FEB 2013
Vår ref.: 200802091-27 ksk/kima
Arkiv: 312 / 002.DG2Z
Deres dato: feb. 2011
Deres ref.: Anton Stigen

Saksbehandler:
Kirsten Marthinsen
22 95 92 34

Øla Kraftverk AS (SUS) - Søknad om tillatelse til å bygge Øla kraftverk i Nord-Fron kommune, Oppland fylke. NVEs vedtak.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004 avslått konsesjonssøknaden av februar 2011 fra Øla Kraftverk AS om å bygge og drive Øla kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

NVE mener at forekomst av rødlistearter i flere truetkategorier og en hensynskrevende naturtype av A-verdi, tilsier at ulempene ved tiltaket større enn fordelene. Dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Øla kraftverk. På grunn av artenes og naturtypens sårbarhet er det lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltaket.

Søknad

Øla Kraftverk AS (SUS) søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging og drift av Øla kraftverk i Nord-Fron kommune i Oppland. Søknaden ble sendt i februar 2011, og NVE mottok endringsmelding den 23.1.2013. Utbyggingen som er beskrevet under følger de reviderte planene. Øla kraftverk AS (SUS) vil bli eid av fallrettshaverne og grunneierne på den berørte strekningen; Anton Stigen, Steinar Roen og Knut Kirknes.

Elva Øla ligger på vestsida av Gudbrandsdalslågen, ca. 3 km nord for tettstedet Vinstra. Vassdraget renner fra nordvest mot sørøst, og har utløp i Gudbrandsdalslågen. Øla kraftverk skal utnytte fallet mellom kote 465 og 255, et brutto fall på 209 meter. Kraftverket vil få en midlere årsproduksjon på ca. 6,95 GWh fordelt på 2,3 GWh vinterproduksjon og 4,65 GWh sommerproduksjon. Det vil bli installert en peltonturbin med største slukeevne 1100 l/s og minste slukeevne 55 l/s. Installert effekt vil bli 2 MW. Fra kraftstasjonen vil det bli lagt jordkabel til eksisterende nett.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Inntaket er planlagt med HRV på kote 464. Dammen vil bli om lag 1,5 meter høy og 30 meter lang og vil bli støpt i armert betong. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 100 l/s om sommeren og 56 l/s om vinteren. Det er planlagt profilboret tunnel på hele strekningen mellom inntak og kraftstasjon. Tunnelen vil få en diameter på 0,7 meter og vil bli foret med stål på utsatte områder. Kraftstasjonen er planlagt på kote 255, ca.30 m vest for fylkesveien, og ca. 30 m sør for brua over Øla, altså sør for Ølas sørlige løp.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 6.6.2012 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Oppland fylkeskommune, Statens vegvesen, FNF-Oppland og Vern Nedre Otta. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Nord-Fron kommune er positive til bygging av Øla kraftverk, men ønsker blant annet at avløpet fra kraftstasjonen føres tilbake til elvas hovedløp for å ivareta gyteplasser for fisk. De mener man bør vurdere å sette opp hekkedasser for fossefall og se på om det kan etableres tursti over hele eller deler av røtraseen. Nedre deler av Øla er kjent for sine fossefall og er noe brukt til friluftsliv.

Fylkesmannen i Oppland tilrår at det blir gitt konsesjon til Øla kraftverk, men mener det må settes vilkår om høyere minstevannføring enn omsøkt og at røtrase og anleggsområde blir lagt utenom naturtypen naturbeitemark ved Stigen. Tiltaket må heller ikke være til hinder for videre drift i jordbruket.

Kulturarvetaten i Oppland fylkeskommune mener kraftverket ikke kommer i konflikt med freda kulturminner. De har kjennskap til at det er funnet et automatisk fredet kulturminne i området, men ut ifra planene vil dette ikke bli påvirket.

Regionalenheten i Oppland fylkeskommune er positivt innstilt til utbygging hvis det blir satt vilkår om høyere minstevannføring, at naturbeitemarken ved Stigen ikke blir berørt og at røret ikke blir til hinder for skog- og jordbruk. Minstevannføringen skal ivareta fuktbevarende vegetasjon i naturtypen bekkeløft. De mener kraftverket kan ha en liten positiv samfunnsmessig effekt.

Statens vegvesen Region øst ber om å bli holdt orientert, ettersom kraftverket kan komme i konflikt med ny E6 mellom Lomoen og Kvam. Hvis tiltaket påvirker veien må det også godkjennes av vegvesenet.

FNF Oppland og Vern Nedre Otta har sendt inn to nærmest likelydende uttalelser, og er imot bygging av Øla kraftverk. De ønsker at urørte deler av Gudbrandsdalslågen med sideelver blir vernet, og mener de samlede konsekvensene av de planlagte utbyggingene langs dette vassdraget kan bli omfattende. De er særlig opptatt av å ivareta gyte- og leveområder for fisk. FNF Oppland mener at nedre del av Øla er hekkeområde for rovfugl og at vassdraget har betydelig lokal landskapsverdi som kan bli sterkt redusert ved en utbygging. Etter befaring uttrykte de bekymring rundt om minstevannføring vil være tilstrekkelig for å bevare økosystemer og elva som landskapselement.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) vurdering og konklusjon

I denne saken er det forhold av en slik type og tyngde at de fører til at konsesjonssøknaden må avslås. I det følgende vil NVE drøfte de hensyn som har vært avgjørende for avslaget. Kravet til begrunnelse for vedtak jf. forvaltningsloven § 25 anses med dette som oppfylt.

Det er registrert fire verdifulle naturtyper langs Øla. To er bekkekløfter, den ene med A- og den andre med B-verdi. I tillegg er det registrert naturbeitemark (verdi B) og en lokalitet med en blanding av fossesprutsone, rasmark/bergvegg og naturbeitemark (verdi C). I alt sju rødlistearter er registrert langs Øla, hvorav én er sterkt truet (elfenbenslav, EN) og to er sårbare (hodeskoddelav og praktlav, VU). Alle tre er fuktighetskrevede arter.

Den miljøfaglige rapporten "Småkraftverk i Øla, Supplerende undersøkelser av biologisk mangfold" (Gaarder 2007), som er vedlagt søknaden, inneholder konsekvensutredning for biologisk mangfold. Rapporten gir et godt grunnlag for å vurdere virkningene av tiltaket og NVE vurderer at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig etter naturmangfoldloven § 8. Fra rapporten siterer vi følgende: "Spesielt for artene med liten bestand, som elfenbenslav og praktlav på lokalitet 3, er derfor faren stor for at artene kan gå ut på sikt." I rapporten er konsekvensen for bekkekløft med A-verdi satt til stor negativ ved utbygging.

Retningslinjer for små kraftverk (OED 2007) gir blant annet følgende føring for vurdering av biologisk mangfold: "Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for (...) kan ikke påregne å få konsesjon."

Naturmangfoldloven (nml) trådte i kraft den 1.7.2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Øla kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5.

Den miljøfaglige rapporten peker på en samlet konsekvens som er stor negativ for biologisk mangfold. Viktigste negative konsekvenser er nedsatt luftfuktighet og forhøyet lufttemperatur. Konsulenten mener dette vil påvirke rødlistearter og andre kravfulle arter negativt og forringe de verdifulle naturtypene. NVE kan ikke se at det vil være mulig å avbøte tiltaket, av to grunner. For det første er det stor usikkerhet rundt hvilken minstevannføring som vil være tilstrekkelig til å opprettholde livskraftige populasjoner av artene. Det er usikkert om minstevannføring i det hele tatt vil være tilstrekkelig, og i så fall om det vil være økonomisk gjennomførbart. For det andre gjør utformingen av elveløpet på strekningen, med flere brede løp ved siden av bekkekløfta, det vanskelig å lede riktig andel vann i hvert løp. NVE mener faren for alvorlig eller irreversibel skade på naturmiljøet vil være til stede ved utbygging av Øla kraftverk, jf. nml § 9.

Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig. Øla inneholder to lokaliteter med den rødlistede (NT, nær truet) naturtypen bekkekløft og bergvegg, en verdisatt til

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

svært viktig (A-verdi) og en til viktig (B-verdi). I tillegg vil tiltaksområdet berøre et område satt sammen av ulike verdifulle naturtyper (C-verdi)

På grunn av stor negativ konsekvens for truede naturtyper av nasjonal verdi, vurderer NVE at utbyggingsprosjektet i Øla er i konflikt med naturmangfoldloven § 4.

Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

I influensområdet til Øla kraftverk er det registrert i alt 7 rødlistede karplanter og lav. Den ene av de rødlistede artene, elfbenslav, er sterkt truet. Andre arter som er registrert i området er hodeskodelav (VU, sårbar) og praktlav (VU).

På grunn av tilstedeværelse og stor fare for lokal utryddelse av flere truede, fuktighetskrevenne arter, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Øla til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 5 første ledd.

NVEs vedtak

NVE mener at forekomster av rødlistearter i flere truetkategorier og en hensynskrevende naturtype av A-verdi, tilsier at ulempene ved tiltaket større enn fordelene. Dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Øla kraftverk. På grunn av artenes og naturtypens sårbarhet er det lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltaket.

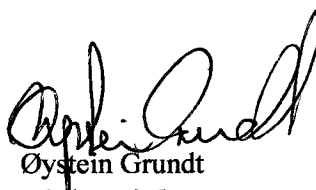
NVE har ikke vurdert tiltakets konfliktgrad i forhold til andre allmenne interesser som landskap og akvatisk miljø. Tiltaket er heller ikke vurdert med tanke på samlet belastning. Vurderingene knyttet til naturtypen bekkekløft og rødlistearter er alene nok til å konkludere med at det ikke kan gis konsesjon.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen,

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Kopi:

Nord-Fron kommune, Nedregate 50, 2640 VINSTRA
Fylkesmannen i Oppland, Postboks 987, 2626 LILLEHAMMER
Oppland fylkeskommune, Postboks 988, 2626 LILLEHAMMER
Statens vegvesen, Region øst, Postboks 1010, 2605 LILLEHAMMER
FNF Oppland, Postboks 368, 2602 LILLEHAMMER
Vern Nedre Otta v/Lisbeth Giverhaug, Rustmovegen 73, 2640 VINSTRA

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR